

Vlaamse Overheid

Bezoekadres:
Havenlaan 88
1000 BRUSSEL

Postadres:
Koning Albert II laan 15 bus 215
1210 BRUSSEL

www.vlaanderen.be/agentschap-binnenlands-bestuur

Aan de voorzitters van de telbureaus voor de lokale en provinciale verkiezingen

Ter kennisgeving aan:

- de provinciegouverneurs
- de leden van de deputaties
- de colleges van burgemeester en schepenen
- de voorzitters van de hoofdbureaus

02/08/2024

Betreft: onderrichtingen bij de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024 voor de voorzitters van de telbureaus in de gemeenten waar met potlood en papier gestemd wordt

Inhoud van deze onderrichting

I. Algemene bepalingen

1. Verkiezingswebsite www.vlaanderenkiest.be
2. Taalgebruik bij de verkiezingen
 - 2.1. Taalgebruik in de telbureaus
 - 2.2. Formulieren die bij de verkiezingen gebruikt worden
 - 2.3. Stembiljetten
3. Vrijstelling van portkosten
4. Presentiegeld, reisvergoeding en verzekeringen
 - 4.1. Presentiegeld en reisvergoeding
 - 4.2. Verzekeringsspolis

II. Onderrichtingen voor het telbureau

1. Organisatie van de stemmentelling
2. Aanwijzing van bijzitters en secretaris
3. Installatie van het telbureau
4. Verloop van de telverrichtingen
 - 4.1. Ontvangst van de stukken
 - 4.2. Indeling in categorieën
 - 4.3. Telling van de stemmen en de resultatentabel (formulier G62, A62 of P62)
 - 4.4. Goedkeuring van het proces-verbaal
5. Na afloop van de telverrichtingen
 - 5.1. Stuk voor de vrederechter van het gerechtelijk kanton
 - 5.2. Stukken voor de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau

III. Slotbepalingen

Bijlage: overzicht van de te verzenden stukken

Geachte voorzitter,

Op 13 oktober 2024 vinden de lokale en provinciale verkiezingen plaats. Op die dag worden 285 gemeenteraden, 5 provincieraden en 10 stadsdistrictsraden (in Antwerpen) verkozen. In de zes Vlaamse faciliteitengemeenten rond Brussel en in Voeren worden ook de raden voor maatschappelijk welzijn, de schepenen en de leden van het vast bureau rechtstreeks verkozen.

Met toepassing van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (LPKD) heeft de vrederechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg u aangewezen als voorzitter van een telbureau bij de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen.

U bent verplicht deze taak uit te voeren. In dat verband verwijs ik naar artikel 240 van het LPKD, dat bepaalt dat ieder die zich, zonder geldige reden, onttrekt aan die aanwijzing of die door zijn schuld, zijn onvoorzichtigheid of zijn nalatigheid op om het even welke manier de hem toevertrouwde opdracht in gevaar brengt, wordt gestraft met een geldboete van vijftig tot tweehonderd euro.

Iemand kan alleen van de opdracht vrijgesteld worden om ernstige redenen, zoals bijvoorbeeld beroepsactiviteit, gestaafd door een attest van de werkgever, of overmacht. Hinder door bijvoorbeeld vrijetijdsbesteding vormt geen voldoende reden. Een eventuele fysieke onmogelijkheid moet door een nauwkeurig doktersattest worden gestaafd. Attesten die enkel met het oog op vrijstelling op de verkiezingsdag zelf opgemaakt zijn, volstaan niet.

Ook de bijzitters die zijn aangewezen, zijn verplicht hun opdracht uit te voeren. Als voorzitter van uw bureau moet u daarom aan de vrederechter de namen meedelen van de kandidaat-bijzitters die op de dag van de stemming zonder geldige reden niet zijn opgedaagd in uw bureau.

U vindt hierbij de onderrichtingen voor het telbureau.

I. ALGEMENE BEPALINGEN

1. Verkiezingswebsite www.vlaanderenkiest.be

Op de verkiezingswebsite vlaanderenkiest.be vindt u alle relevante informatie over de organisatie van de verkiezingen, waaronder ook deze onderrichting. De website bevat de toepasselijke regelgeving, zoals het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (LPKD), het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 (DKD), de uitvoeringsbesluiten, de brieven, de onderrichtingen en de formulieren.

2. Taalgebruik bij de verkiezingen

De samengevoegde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hierna SWT genoemd) (Belgisch Staatsblad van 2 augustus 1966) leggen de fundamentele regels vast voor het taalgebruik in bestuurszaken. Artikel 1, 5° van de SWT bepaalt uitdrukkelijk dat deze wetten van toepassing zijn op de verrichtingen bij de lokale en provinciale verkiezingen.

Daarnaast bevatten ook de artikelen 255 tot en met 260 van het LPKD specifieke bepalingen inzake het taalgebruik bij de verkiezingen.

2.1. Taalgebruik in de telbureaus

Artikel 255 van het LPKD bepaalt dat de overheden en alle met stemverrichtingen belaste diensten, zoals onder meer de telbureaus, uitsluitend het Nederlands gebruiken bij alle kiesverrichtingen. U gebruikt dus uitsluitend het Nederlands in uw correspondentie, bij contacten en vergaderingen met de verschillende bureaus die betrekking hebben op de verkiezingen.

Dat geldt ook in de faciliteitengemeenten (de zes Vlaamse randgemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem, de gemeente Voeren en de taalgrensgemeenten Mesen, Spiere-Helkijn, Bever, Ronse en Herstappe).

Volgens een vaste adviespraktijk van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), zijn de stem-, de tel- en de hoofdbureaus *plaatselijke diensten ad hoc* in de zin van artikel 9 van de SWT. De Raad van State bevestigt dat formeel in zijn advies 39.080/AV/3 van 28 november 2005, nr. 13.3 in verband met de taal waarin de eed in de stem-, tel- en hoofdbureaus moet worden afgelegd: die bureaus verrichten bestuurshandelingen zonder betrekking tussen bestuur en publiek.

2.2. Formulieren die bij de verkiezingen gebruikt worden

Bij elke verkiezing worden verschillende formulieren gebruikt. De volgende daarvan zijn verplicht te gebruiken:

- de formulieren om de uitbetaling van presentiegelden en vergoedingen te vragen;
- de processen-verbaal van de telbureaus.

Andere formulieren die op de website te vinden zijn, worden als dienstverlening aan de lokale besturen en aan de hoofdbureaus ter beschikking gesteld. Zij zijn vrijblijvend te gebruiken.

Alle formulieren dragen een nummer. Daarbij geldt de volgende logica:

- de nummers van de formulieren voor de gemeenteraadsverkiezingen beginnen met een G;
- de nummers van de formulieren voor de provincieraadsverkiezingen beginnen met een P;
- de nummers van de formulieren voor de stadsdistrictsraadsverkiezingen beginnen met een D;
- de nummers van de formulieren voor de OCMW-raadsverkiezingen (in de zes Vlaamse faciliteitengemeenten rond Brussel en in Voeren) beginnen met een O;
- de nummers van de formulieren die van toepassing zijn op meerdere verkiezingen beginnen met een A.

Gelet op artikel 256 LPKD, zijn de documenten betreffende stemverrichtingen van de overheden en van alle met stemverrichtingen belaste diensten die in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld, nietig. De overheden en alle met stemverrichtingen belaste diensten mogen ze niet aanplakken, gebruiken of verspreiden. Deze regel is dus dwingend voor alle formulieren.

Voor de kiezers die in een faciliteitengemeente wonen, geldt ook op dit vlak een uitzonderingsregeling. Bij toepassing van de taalwetgeving hebben de inwoners van die gemeenten het recht om aan hun gemeentebestuur een Franstalig exemplaar te vragen van een formulier dat zij nodig hebben voor de verkiezingen. Hierbij gaat het concreet om de aanstellingsbrieven van de voorzitters, de bijzitters en de plaatsvervangende bijzitters van de verschillende bureaus.

De Vlaamse Regering bezorgt een Franstalige versie van die formulieren aan de faciliteitengemeenten. Zij kunnen aldus een Franstalig exemplaar afdrukken als een inwoner er uitdrukkelijk om verzoekt. Ze mogen de Franstalige versies ook ter beschikking stellen op hun website.

2.3. Stembiljetten

In de gemeenten van het Vlaams Gewest zijn de stembiljetten uitsluitend in het Nederlands.

In de faciliteitengemeenten geldt een uitzondering op die algemene regel. Zoals blijkt uit een advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (nummer 1117 van 18 maart 1965) moeten stembiljetten beschouwd worden als *“berichten en mededelingen aan het publiek die uitgaan van de Gewestelijke diensten en tot het publiek gericht zijn door bemiddeling van de plaatselijke diensten”*. In de faciliteitengemeenten zijn de stembiljetten bijgevolg tweetalig, met voorrang voor het Nederlands.

De modellen van de stembiljetten, die ter uitvoering van het LPKD bij ministerieel besluit werden vastgesteld, houden rekening met de taalwetgeving.

3. Vrijstelling van portkosten

De brievenpost die verzonden wordt in uitvoering van de kieswetten, is portvrij (art. 70 KB van 14 maart 2022 betreffende de postdiensten). Het gaat om de volgende documenten:

1. de briefwisseling tussen de leden van de bureaus;
2. de briefwisseling gestuurd naar de voorzitter van het hoofdbureau.

De brievenpost verstuurd in uitvoering van de kieswetten moet bovenaan op de adreszijde, de gedrukte of geschreven vermelding "Kieswet - portvrij" dragen en in het adres zelf, de hoedanigheid van de geadresseerde of de afzender in verkiezingszaken (art. 71 KB van 14 maart 2022 betreffende de postdiensten).

Meer informatie vindt u op: <https://www.bpost.be/nl/verkiezingen-2024>

4. Presentiegeld, reisvergoeding en verzekeringen

4.1. Presentiegeld en reisvergoeding

Alle leden van het telbureau hebben recht op een presentiegeld. De getuigen hebben daar geen recht op.

Bij besluit van 6 oktober 2023 heeft de Vlaamse Regering dat presentiegeld vastgesteld op 50 euro voor alle leden van het telbureau (de voorzitter, de bijzitters en de secretaris).

Iemand die de eed heeft afgelegd, maar niet effectief in het bureau heeft gezeteld, kan geen aanspraak maken op het presentiegeld. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren als een plaatsvervangende bijzitter de eed heeft afgelegd, maar de effectieve bijzitter komt nog opdagen voor het begin van de vergadering van het bureau.

Om ervoor te zorgen dat het presentiegeld uitbetaald kan worden, moet u het formulier A44b invullen, dat het college van burgemeester en schepenen u in het tellokaal ter beschikking stelt. Op dat formulier vermeldt u de rekeningnummers van alle leden van uw bureau. U bezorgt dat formulier aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau. Voeg daarbij ook de formulieren A44a die u van de voorzitters van de stembureaus hebt ontvangen.

Als een lid van uw bureau tijdens de werkzaamheden van het bureau om een of andere reden moet worden vervangen, moet het presentiegeld verdeeld worden in gelijke delen onder het lid van het bureau dat vervangen moet worden en degene die hem vervangt. De duur van de vervanging speelt hierbij geen rol. Maak hiervan in voorkomend geval melding in het proces-verbaal.

De leden van de bureaus hebben ook recht op een reisvergoeding als zij zitting hebben in een gemeente waar zij niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven. De reisvergoeding is vastgesteld op 0,4237 euro per afgelegde kilometer.

Om de reisvergoeding aan te vragen gebruiken de leden van het stembureau het formulier A97 en sturen zij dit naar de provincie, ten laatste op 13 januari 2025.

4.2. Verzekeringpolis

In uitvoering van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2023 sluit de provincie een verzekeringspolis af bij een toegelaten verzekeringsonderneming om de lichamelijke en stoffelijke schade te dekken die voortvloeit uit ongevallen die de leden van de stem-, tel- en hoofdbureaus overkomen bij de uitoefening van hun ambt of op de heen- en terugweg van hun woonplaats naar de plaats waar hun bureau zitting heeft, of bij de vervulling van taken naar aanleiding van de verkiezingen. Deze polis dekt ook de burgerlijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schade die door hun toedoen of door hun schuld aan derden is toegebracht.

II. ONDERRICHTINGEN VOOR HET TELBUREAU

1. Organisatie van de stemmentelling

Bij de verkiezingen van 13 oktober 2024 gebeurt het tellen van de stemmen op het niveau van de gemeente. Dat is niet alleen het geval voor de gemeenteraadsverkiezingen, maar ook voor de provincieraadsverkiezingen.

De stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen worden geteld in de telbureaus G en de stemmen voor de provincieraadsverkiezingen in de telbureaus P. Alleen in gemeenten waar slechts één of twee stembureaus zijn, fungeert het gemeentelijk hoofdbureau tevens als telbureau, dat zowel de stemmen voor de gemeenteraad als voor de provincieraad telt. Dat telbureau voert dan de hieronder beschreven telverrichtingen uit voor beide verkiezingen.

In de gemeenten met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen waar op papier wordt gestemd (de gemeenten Drogenbos en Linkebeek), worden de stembiljetten voor de OCMW-raadsverkiezingen geteld in hetzelfde telbureau G dat de stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen telt.

Ten laatste vijf dagen voor de verkiezingen, zal de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau u laten weten van welke stembureaus uw bureau de stembiljetten zal tellen.

Bij de brief waarmee de vrederechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg u heeft aangewezen, vindt u de volgende documenten:

- een door u in te vullen ontvangstbewijs dat u de brief van uw aanwijzing hebt ontvangen (formulier G04b of P04b);
- de instructies voor de voorzitters van een stembureau (formulier G04c of P04c).

De vrederechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg bezorgt u ook een brief over de samenstelling van uw telbureau (formulier G07 of P07).

Alle formulieren zijn ook beschikbaar op de website vlaanderenkiest.be of bij het gemeentebestuur.

2. Aanwijzing van bijzitters en secretaris

Het telbureau bestaat uit een voorzitter, twee tot vier bijzitters, evenveel plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. Het aantal bijzitters hangt af van het aantal te verkiezen raadsleden in de gemeente of in het provinciedistrict (artikel 45 LPKD). Het gaat om volgende aantallen:

- 2 bijzitters en 2 plaatsvervangende bijzitters als er minder dan negentien te verkiezen raadsleden zijn;
- 3 bijzitters en 3 plaatsvervangende bijzitters als er negentien tot en met zeventwintig te verkiezen raadsleden zijn;
- 4 bijzitters en 4 plaatsvervangende bijzitters als er meer dan zeventwintig te verkiezen raadsleden zijn (dit komt niet meer voor bij de telbureaus P).

De vrederechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg wijst de bijzitters van het telbureau aan (artikel 46 LPKD).

Als voorzitter van het telbureau wijst u evenwel zelf een secretaris aan voor uw bureau. U benoemt die secretaris uit de gemeenteraadskiezers van om het even welke gemeente van het Vlaams Gewest. Kandidaten voor de verkiezingen mogen geen deel uitmaken van het bureau (artikel 45, derde lid LPKD).

Bij de besluitneming in het stembureau is de secretaris niet stemgerechtigd.

Naargelang het bureau waarvan u voorzitter bent, gebruikt u voor het opstellen van het proces-verbaal ofwel formulier G61a (telbureau G zonder rechtstreekse OCMW-raadsverkiezing) ofwel formulier A61a (telbureau G met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezing) ofwel formulier P61a (telbureau P).

U wacht best niet tot het einde van de verrichtingen om het proces-verbaal in te vullen. Bepaalde gegevens kunnen immers al worden ingevuld naargelang de verrichtingen vorderen.

Ook het formulier voor de betaling van de presentiegelden (formulier A44b) kunt u vooraf al invullen. Dat formulier geeft u onmiddellijk na de telverrichtingen aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau, samen met de formulieren A44a die u van de voorzitters van de stembureaus hebt ontvangen.

3. Installatie van het telbureau

Uw bureau moet op 13 oktober 2024 ten laatste om 14.00 uur geïnstalleerd zijn. Het is belangrijk dat de telverrichtingen op tijd kunnen beginnen. Zorg er daarom voor dat u wat vroeger aanwezig bent, zodat u tijdig de installatie kan aanvatten.

Als u als voorzitter onverwacht toch niet aanwezig kunt zijn in het tellokaal, dan moet u zo snel mogelijk de vrederechter (of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg) die u heeft aangewezen, contacteren om hem hiervan te verwittigen, zodat hij onmiddellijk een plaatsvervanger kan sturen.

U controleert of al de effectieve bijzitters die opgeroepen zijn, aanwezig zijn. De afwezige effectieve bijzitters vervangt u door plaatsvervangende bijzitters.

Als er onvoldoende bijzitters of plaatsvervangende bijzitters aanwezig zijn, stelt u andere personen aan als bijzitters. U zorgt ervoor dat dat in het proces-verbaal vermeld wordt.

Aan de hand van formulier A49b stelt u de lijst op van de kandidaat-bijzitters die afwezig waren of te laat kwamen zonder wettige reden van verhindering. Na de telverrichtingen bezorgt u dat formulier aan de vrederechter van het gerechtelijk kanton.

Als de secretaris afwezig is, neemt een van de bijzitters het secretariaat waar. U vermeldt dat in het proces-verbaal onder rubriek 5.

Als uw bureau samengesteld is, leggen de leden de volgende eed af: *"Ik zweer dat ik de stemmen getrouw zal tellen en het geheim van de stemming zal bewaren."* De bijzitters, de secretaris en de getuigen leggen die eed af tegenover de voorzitter. De voorzitter legt de eed af tegenover het samengestelde bureau. De voorzitter of de bijzitter die gedurende de telverrichtingen als vervanger van een verhinderd lid benoemd wordt, legt de eed af voor hij zijn ambt aanvaardt.

Zodra het telbureau geïnstalleerd is, worden ook de getuigen binnengelaten. Getuigen in uw telbureau moeten de brief voorleggen die ondertekend is door de indiener van de lijst waarvoor ze als getuige optreden en die mede ondertekend is door de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau. Kandidaten kunnen als getuige aangewezen zijn.

Voor een telbureau P kan de brief ook medeondertekend zijn door de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau. Als twee getuigen zich aanmelden voor lijsten met dezelfde lijstnaam, heeft de

getuige met de brief die ondertekend is door de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau, voorrang. De andere getuige moet het tellokaal verlaten. Hiervan wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.

De getuigen leggen de volgende eed af tegenover de voorzitter: *“Ik zweer dat ik het geheim van de stemming zal bewaren.”*

Vóór het begin van de stemverrichtingen mag de getuige vervangen worden door zijn plaatsvervanger en omgekeerd, maar de getuige en de plaatsvervanger kunnen elkaar niet meer aflossen zodra de verrichtingen begonnen zijn.

Als van een bepaalde lijst geen enkele getuige aanwezig is, laat het bureau de eerste getuige van die lijst toe die zich aanmeldt en zijn hoedanigheid bewijst, ook al zijn de telverrichtingen al begonnen. De aanwezigheid van de getuigen is immers een waarborg voor de controle op de regelmatigheid van de telverrichtingen.

4. Verloop van de telverrichtingen

De leidraad voor het goede verloop van de telling van de stemmen voor de gemeenteraad is opgenomen in het formulier G61b (instructies voor de voorzitter). In de Vlaamse gemeenten met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen is dat het formulier A61b. Voor de telling van de stemmen voor de provincieraad is dat het formulier P61b.

Dat formulier bevat alle richtlijnen die u moet volgen bij het volledige verloop van de telverrichtingen. Hou het steeds bij de hand en vul het geregeld aan naarmate bepaalde onderdelen van de telling afgewerkt zijn.

Wanneer de voorzitter van een stembureau zich aanmeldt met de stukken, controleert u eerst of het gaat om een stembureau dat aan uw telbureau toegewezen is, vooraleer u de stukken in ontvangst neemt en begint met de telverrichtingen.

In de gemeenten met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen moet het telbureau de verrichtingen, beschreven in rubriek II.4.2 en II.4.3, tweemaal uitvoeren. Het bureau telt eerst de stemmen voor de gemeenteraad en daarna de stemmen voor de OCMW-raad.

4.1. Ontvangst van de stukken

Naargelang het bureau waarvan u voorzitter bent, ontvangt u van de voorzitters van de stembureaus waarvan uw bureau de stemmen moet tellen, de volgende stukken. U geeft aan de voorzitter hiervoor een ontvangstbewijs (formulier G57, A57 of P57).

a. Stukken voor het telbureau G:

- de verzegelde enveloppe met het exemplaar van het proces-verbaal van het stembureau;
- de lijst van de kiezers die niet op de aanstiplijst stonden, maar die toch gestemd hebben (formulier A50) en de bijbehorende documenten;
- de verzegelde enveloppe met de twee exemplaren van de aanstiplijsten;
- de aanstellingsbrieven van de getuigen;
- de volmachten, de bijbehorende attesten en de lijst van de gevolmachtigden (formulier A52);
- de verzegelde verpakking met de stembiljetten voor de gemeenteraad of de verzegelde stembus met de sleutels;
- de verzegelde enveloppe met het formulier G51 waarop het aantal stembiljetten vermeld staat dat in de stembus werd aangetroffen;
- de enveloppe met het geparafeerde modelstembiljet voor de gemeenteraadsverkiezing;
- de verzegelde enveloppe met de van de kiezers teruggenomen stembiljetten voor de gemeenteraad;
- de verzegelde enveloppe met de niet-gebruikte stembiljetten voor de gemeenteraad.

In de gemeenten met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen (de gemeenten Drogenbos en Linkebeek) worden de stembiljetten voor de OCMW-raadsverkiezingen geteld in hetzelfde telbureau G als die voor de gemeenteraadsverkiezingen. In die gemeenten ontvangt u van de voorzitters van de stembureaus waarvan uw bureau de stemmen moet tellen, bijkomend de volgende stukken:

- de verzegelde verpakking met de stembiljetten voor de OCMW-raad of de verzegelde stembus met de sleutels;
- de verzegelde enveloppe met het formulier O51 waarop het aantal stembiljetten vermeld staat dat in de stembus werd aangetroffen;
- de enveloppe met het geparafeerde modelstembiljet voor de OCMW-raadsverkiezing;
- de verzegelde enveloppe met de van de kiezers teruggenomen stembiljetten voor de OCMW-raad;
- de verzegelde enveloppe met de niet-gebruikte stembiljetten voor de OCMW-raad.

b. Stukken voor het telbureau P:

- de verzegelde verpakking met de stembiljetten voor de provincieraad of de verzegelde stembus met de sleutels;
- de verzegelde enveloppe met het formulier P51 waarop het aantal stembiljetten vermeld staat dat in de stembus werd aangetroffen;
- de enveloppe met het geparafeerde modelstembiljet voor de provincieraadsverkiezing;
- de verzegelde enveloppe met de van de kiezers teruggenomen stembiljetten voor de provincieraad;
- de verzegelde enveloppe met de niet-gebruikte stembiljetten voor de provincieraad.

4.2. Indeling in categorieën

Het telbureau begint te tellen zodra het de stukken van een stembureau heeft ontvangen. Het bureau hoeft niet te wachten om met zijn werkzaamheden te beginnen tot het de stembiljetten van de verschillende stembureaus waarvan het de stemmen moet tellen, ontvangen heeft.

Als een stembus of een verpakking met de stembiljetten niet correct verzegeld is, vermeldt u dat in het proces-verbaal onder vraag 7.

U opent de volgende enveloppen NIET:

- de enveloppe met de teruggenomen stembiljetten;
- de enveloppe met de ongebruikte stembiljetten;
- de enveloppe met de aanstiplijst;
- de enveloppe met het proces-verbaal van het stembureau.

De voorzitter opent de verpakkingen of stembussen waarin de gebruikte stembiljetten steken. Dat gebeurt in aanwezigheid van de bureauleden en van de getuigen. Het bureau telt vervolgens het aantal stembiljetten, zonder ze open te vouwen. Dat aantal stembiljetten, gevonden in de verpakking of in de stembus, wordt vermeld in het proces-verbaal.

Als u voorzitter bent van een telbureau G en u vindt in de verpakkingen of in de stembussen ook stembiljetten voor de provincieraad die bij vergissing door de kiezers in de stembus voor de gemeenteraad zijn gestoken, dan vermeldt u dat in vraag 9 van het proces-verbaal. U bezorgt die stembiljetten onmiddellijk aan het telbureau P met hetzelfde nummer. Als u van een telbureau P stembiljetten voor de gemeenteraad ontvangt die bij vergissing door de kiezers in de stembus voor de provincieraad zijn gestoken, dan vermeldt u dat eveneens in vraag 9 van het proces-verbaal.

Als u voorzitter bent van een telbureau P en u vindt in de verpakkingen of in de stembussen ook stembiljetten voor de gemeenteraad die bij vergissing door de kiezers in de stembus voor de provincieraad zijn gestoken, dan vermeldt u dat in vraag 9 van het proces-verbaal. U bezorgt die stembiljetten onmiddellijk aan het telbureau G met hetzelfde nummer. Als u van een telbureau G stembiljetten voor de provincieraad ontvangt die bij vergissing door de kiezers in de stembus voor de gemeenteraad zijn gestoken, vermeldt u dat eveneens in vraag 9 van het proces-verbaal.

Vervolgens vouwt het telbureau de stembiljetten open en deelt ze in de volgende categorieën in:

- categorie 1: voor elke lijst, de stembiljetten met alleen een geldige lijststem (look voor de lijsten met maar één kandidaat);
- categorie 2: voor elke lijst, de stembiljetten met geldige naamstemmen voor één of meer kandidaten. Tot deze categorie behoren ook de stembiljetten waarop zowel een lijststem als een stem voor een of meer kandidaten werd uitgebracht, en de stembiljetten waarop alle kandidaten van een lijst een naamstem hebben gekregen;
- categorie 3: blanco en ongeldige stembiljetten;
- categorie 4: twijfelachtige stembiljetten.

Ongeldige stembiljetten zijn:

- de stembiljetten waarop meer dan één lijststem voorkomt of waarop naamstemmen voor kandidaten op verschillende lijsten zijn uitgebracht;
- de stembiljetten waarop een kiezer een stem heeft uitgebracht bovenaan op een lijst en tegelijk naast de naam van een of meer kandidaten van een of meer andere lijsten;
- de stembiljetten waarvan de vorm en de afmetingen veranderd zijn, die binnenin een voorwerp bevatten, of die de kiezer herkenbaar heeft gemaakt door er een teken, een tekst of een doorhaling op aan te brengen;
- alle andere stembiljetten dan die welke volgens de regelgeving mogen worden gebruikt;

Wel geldig zijn o.a.:

- de stembiljetten waarop zowel een lijststem werd uitgebracht, als één of meer naamstemmen op dezelfde lijst;
- de stembiljetten met een onvolmaakt stemmerk (waarbij het stemvak niet helemaal werd ingekleurd of waarbij de stem wat buiten het stemvak werd aangebracht), tenzij duidelijk blijkt dat de kiezer het voornemen had het stembiljet op die manier herkenbaar te maken;
- de twijfelachtige stembiljetten waarvan het bureau geoordeeld heeft dat zij geldig zijn (zie verder).

Blanco stembiljetten:

Dit zijn de stembiljetten waarop geen stem werd uitgebracht.

Twijfelachtige stembiljetten:

Over de geldigheid van bepaalde stembiljetten kan betwisting of twijfel ontstaan. Leden van het bureau en getuigen kunnen hun opmerkingen voorleggen aan het telbureau. Het bezwaar, het advies van de getuigen en de beslissing van het bureau worden dan in het proces-verbaal vermeld (vraag 10). Het telbureau beslist autonoom bij welke categorie die stembiljetten gevoegd worden.

Als het bureau oordeelt dat het stembiljet geldig is, schrijft u op het stembiljet: "geldig". Dat stembiljet wordt dan bij de geldige stembiljetten gevoegd, in de categorie waartoe het behoort.

Als het bureau oordeelt dat het stembiljet ongeldig is, schrijft u op het stembiljet "ongeldig". Dat stembiljet wordt dan bij de blanco en ongeldige stembiljetten gevoegd.

De twijfelachtige stembiljetten worden door twee leden van het bureau en door één getuige (als die aanwezig is) geparafeerd en in aparte verzegelde enveloppen gestoken.

4.3. Telling van de stemmen en de resultatentabel (formulier G62, A62 of P62)

Twee leden van het telbureau tellen achtereenvolgens alle stembiljetten van elke categorie.

Nadat de verschillende categorieën van stembiljetten geteld zijn, vult het telbureau het formulier G62 (voor de gemeenteraad) of P62 (voor de provincieraad) in. In de gemeenten met rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen vult u formulier A62 (voor de gemeenteraad en de OCMW-raad) in, in plaats van G62.

Dat formulier vormt een bijlage bij het proces-verbaal van de telverrichtingen en totaliseert per lijst de uitgebrachte stemmen. Het vermeldt vooraan:

- het aantal stembiljetten dat in elke stembus of verpakking werd gevonden;
- het aantal blanco of ongeldige stembiljetten;
- het aantal geldige stembiljetten (het totaal aantal stembiljetten dat in de stembussen of verpakkingen gevonden is, min het totaal aantal blanco en ongeldige stembiljetten).

Nadat u deze gegevens hebt ingevuld, stelt u de uitslagen van de telling vast voor elke lijst, gerangschikt volgens volgnummer. Voor elke lijst vult u in:

- het lijstnummer;
- de lijstnaam;
- het aantal stembiljetten van categorie 1 (zie rubriek II.4.2);
- het aantal stembiljetten van categorie 2 (zie rubriek II.4.2);
- het totaal aantal geldige stembiljetten (het totaal aantal stembiljetten van categorie 1 en 2);
- bij elk volgnummer op de lijst: de naam van de kandidaat en het aantal naamstemmen dat die behaald heeft.

4.4. Goedkeuring van het proces-verbaal

Wanneer u het proces-verbaal (formulier G61a, P61a of A61a) en de bijlage (formulier G62, P62 of A62) ingevuld hebt, laat u het nog niet ondertekenen, maar legt u het eerst voor aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau zal het proces-verbaal en de bijlage nakijken. Als hij niet akkoord gaat met het proces-verbaal of met de bijlage, zal hij u zeggen welke verbeteringen u moet aanbrengen. Wanneer u de verbeteringen hebt aangebracht, legt u het opnieuw voor aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau. Als hij akkoord gaat, ondertekent u het proces-verbaal, samen met de bijlage, en u laat het ook door de andere leden van het telbureau ondertekenen. Het telbureau maakt ook een tweede exemplaar van de bijlage, dat eveneens door alle leden ondertekend wordt.

Een exemplaar van de bijlage (formulier G62, P62 of A62) geeft u in een verzegelde enveloppe onmiddellijk af aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

OPGELET:

U moet er dus voor zorgen dat alle leden van uw telbureau aanwezig blijven tot de verrichtingen van het bureau volledig afgesloten zijn en zij het proces-verbaal en de twee exemplaren van de bijlage ondertekend hebben.

In de gemeenten met slechts één of twee stembureaus, waar het gemeentelijk hoofdbureau tevens als telbureau fungeert, moet u de bovenstaande procedure natuurlijk niet volgen, aangezien u in dat geval zelf de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau bent.

5. Na afloop van de telverrichtingen

Wanneer de verrichtingen van het telbureau beëindigd zijn, bezorgt u de volgende stukken aan de vrederechter of aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

5.1. Stuk voor de vrederechter van het gerechtelijk kanton

Aan de hand van formulier A49b stelt u de lijst op van de kandidaat-bijzitters die afwezig waren of te laat kwamen zonder wettige reden van verhindering.

U steekt dit document in een verzegelde enveloppe, waarop u de volgende gegevens vermeldt:

- de inhoud;
- de naam van de gemeente;
- de datum van de verkiezingen;
- het nummer van het telbureau.

Uiterlijk op 16 oktober 2024 bezorgt u dat formulier aan de vrederechter van het gerechtelijk kanton waartoe de gemeente behoort.

5.2. Stukken voor de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau

Onmiddellijk na de beëindiging van de telverrichtingen bezorgt u de volgende stukken aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau:

- een exemplaar van het ondertekende proces-verbaal (met het tweede exemplaar van de bijlage) van het telbureau;
- een verzegeld pak met de niet-betwiste stembiljetten;
- een verzegeld pak met de twijfelachtige stembiljetten;
- een verzegeld pak met de blanco en ongeldige stembiljetten;
- de aanstellingsbrieven van de getuigen;

Op de verzegelde pakken vermeldt u:

- de naam van de gemeente;
- de datum van de verkiezingen;
- het nummer van het telbureau;
- de tekst: 'Uitslag van de telling in bureau nr. G ... of P ...'.

U bezorgt aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau ook alle stukken die u ontvangen hebt van de voorzitters van de stembureaus (zie rubriek II.4.1).

Tenslotte bezorgt u aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau het formulier A44b voor de betaling van het presentiegeld, samen met de formulieren A44a die u van de voorzitters van de stembureaus hebt ontvangen.

III. SLOTBEPALINGEN

Ik bezorg deze brief ook rechtstreeks aan alle geadresseerden.

Deze onderrichting kan ook geraadpleegd worden op de verkiezingswebsite www.vlaanderenkiest.be.

Met de meeste hoogachting,

Gwendolyn Rutten
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bijlage: overzicht van de te verzenden stukken

verzending naar:	vrederechter	voorzitter gemeentelijk hoofdbureau
Formulier A49b + bewijsstukken	X	
Formulier A44b		X
Formulieren A44a		X
Proces-verbaal van het telbureau (formulier G61a, P61a of A61a) met bijlage (formulier G62, P62 of A62)		X
Niet-betwiste stembiljetten		X
Twijfelachtige stembiljetten		X
Blanco en ongeldige stembiljetten		X
Aanstellingsbrieven getuigen telbureau		X
Alle stukken ontvangen van de stembureaus		X

Formulier A44a : formulier voor de aanvraag van de uitbetaling van de presentiegelden voor de leden van het stembureau

Formulier A44b : formulier voor de aanvraag van de uitbetaling van de presentiegelden voor de leden van het telbureau

Formulier A49b : lijst met afwezige bijzitters